

BEDACTIA SI ADMINISTRATIA
BdI Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Note zilnice

Piaristii din România: cuiburi camuflate ale iredentismului Budapestan

Eră nouă

Vremurile de mare tensiune din ziua de azi, nevroza generală ce se accentuează din ce în ce, cuprinde spațiu, înflăcărează minți și le împing pe drumul nebuniei.

Criza economică născocesc programe de guvernare în creiere, mâncate de spirocheți, și ilustrii necunoscuți până mai ieri, vor să schimbe o pârdașnică de foaie multi-coloră ce se numește hărtă, a unui glob hărtuit, de pământ, ca un lampion de chermăză stropit de ploaie.

De pe estrade internaționale de demagogism, se strigă, se urlă cu spume la gură, crezul nou al păcii între popoare, ca un „Tatăl nostru” învâțat pe din-alară cu vorbe schimonosite mâncate, de adolescență; iar, în spațele lor rinjește hidos, prevestitor al unei ere noi, pacea de dincolo de hotarele vieții, al celor aleși să se hărțuiescă pentru niște maculatură fără valoare, numite „tratate” și semnate cu toc de aur, din ambiția unor a înbrăcați ca ciocli la înmormântările clasea întâia...

Pârjolul de acum 16 ani nu e decât un coșmar și un à tout al unui partid în alegeri, umflarea granițelor și mizeria internă, nu a dus la nimic decât la majoritatea comandării unor pușcoace de speriat ciorile, în timp ce din patru părți ale pământului a început să miroasă a sânge.

Scepticismul pe meleagurile noastre s'a închiriat ca o paralizie generală, contra horii în care au să intre nații întregi; noi facem turnee de propagandă cu cuvinte umflate, subliniate de palme mercenare ce se plesnesc la ordin, aplaudând blazat, soluții futuristice, fără miez și fără cap.

Dacă s'a semnat un petic de hărtie fără valoare cu un dușman, ne culcăm pe urechea stângă și punem vată în cea dreaptă și nu mai auzim nimic. Am adoptat tactica jucătorului pasionat, am pus ghionul pe frontispiciul unei politici neghioabe și umblăm cu talerul să golim cu lingurițe o mare de păcate.

Era nouă, preconizată de vizionari flămânziți în goană după ciolane, descopere capete sceptice într'un scărpinat de pagubă în creștetul capului.

Babele citesc romanele lui Pitigrili și apărarea contra gazelor, fetele de pension pe Mura sau Decobra iar politicienii așteaptă cu nerăbdare proiectarea vieții lui Ivar Kreuger, ca o soluție salvatoare.

Creierele nu născocesc decât imprumuturi în vreme ce laboratoarele de aiurea închid în cilindri de oțel vapori toxici pentru nații hămesite de foamă și hărjnite de mizerii. Ce ne pasă nouă că Sovietele scuipă cu foc Japonia, că Mussolini în Iulie a vrut să invadeze Austria și în discursu-i alarmist pentru legea noastră... a bicut creiere exaltate pentru o nouă invitație la dans; ne-am ascuns ca melcul în casa lui.

Vecinii noștri ungurii își sporesc efectivul armatei, America flota iar noi... Dumnezeu mai știe ce.

Indignarea s'a oprit ca un nod, în gât, n'o poate scuipa nimeni, în epoca libertății conștiinții purtăm lacăte la gură și ghiulele de mâini; pana îndrăzneată numită modern toc rezervor, se frânge în impotența ei, iar cerneala aducătoare a unei ere noi se usucă pe pereții de cauciuc ai rezervorului.

Vrem multe și în definitiv nu vrem nimic.

Ce am putea să vrem?
Armament?

Ce să facem cu el, când pacte și parapacte se odihnesc în bibliotecă, viitoare piese pentru muzee preistorice din vremi când inteligența va ocupa locul snobismului și demagogiei.

Am găsit piatra filozofală, cheia aliajului din coroana regelui lui Arhimede, vom reduce salariile, vom reduce aparatul funcționare, vom crea noi ciolane cu carne macră pentru burtă verde cu pântecele lipite de șira spinării până acum.

Iată era nouă. Era spre care tindem ca un fluture de noapte în pala luminării.

Ilarie Moroianu

CETIȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„ECOL”

Intre un decret papal și suveranitatea statului român

— Spicuiți dintr'o adresă a ministerului instrucțiuni, în legătură cu prețioasa personalitate juridică a ordinului piarist —

La ora când imprimăm acest articol în numărul nostru de azi, s. II a tribunalului Timiș-Torontal se pronunță în chestiunea cunoscutului litigiu dintre primăria municipiului Timișoara și ordinul piarist; în așteptarea sentinței tribunalului pe care, din cauze tehnice, n'o putem publica decât în „Ecoul” de mâine, inaugurăm acum o serie de câteva articole, cu scopul de a lămuri pe cititori asupra unei serii de falsuri ale ordinului piarist din România.

De ce bază funcționează piaristii în România?

În dezbaterile ce au avut loc Vineri 7 ort. în fața tribunalului, piaristii pretindeau — prin avocatul lor evreu, d. Blum — că sunt un ordin călugăresc legal constituit și că ordinul lor ar avea personalitate juridică. D. dr. V. Ciumponeriu, șeful contenciosului primăriei, a prezentat atunci instanței o adresă a ministerului instrucțiuni și cultelor, care se referea tocmai la această personalitate juridică și din care reieșea că... nici vorbă nu poate fi de așa ceva. Piaristii nu numai că n'au obținut, dar nici nu pot obține personalitatea juridică — pe care pretindeau c'o au demult, demult.

Adresa aceasta, emanând dela direcțiunea cultelor a unității departament, este, de fapt, un istoric succint al ordinului călugăresc, care, prin falsurile și fraudele sale, și-a câștigat o atât de tristă celebritate și s'a impus pe afișul afacerilor scandaloase din ultimul timp.

În multe lor adrese către autoritățile noastre de stat, piaristii, puși pe înducere în eroare, au afirmat mereu că ordinul piarist din România ar fi o parte a ordinului piarist universal și că s'au despărțit complet de ordinul piarist din Ungaria,

Ministerul însă — se afirmă în adresa de care vorbim noi — a descoperit că adevărul este tocmai contrariu: în România nu s'a înființat niciodată o provincie independentă a ordinului piarist, fiindcă cuiburile de piaristi dela noi constituiesc, pur și simplu, o viceprovincie a ordinului piarist din Ungaria. Cu alte cuvinte, așazisul ordin piarist din România, nu este, în realitate, decât: un nume pentru ordinul piarist din Ungaria în țara noastră.

Despre acest lucru vorbește cât se poate de elocvent decretul Nr. 3505/1921 al Sfântului Scaun — decret care

s'a ținut în taină, n'a fost comunicat autorităților noastre de stat, pentru că el este dovada de netăgăduit a caracterului iredentist pe care și-l au păstrat piaristii moșteniți de noi dela fosta Ungarie a Sfântului Ștefan.

Ceace nu bănuiau piaristii

De acest decret, ținut în mare taină, ne vom ocupa amănunțit într'un articol viitor. Pentru azi e suficient să spunem că piaristii aveau motivele lor să nu prezinte acest decret guvernului român, fiindcă prin el se puneau în discuție însăși frontierele noastre, și dacă acest decret era cunoscut din anul emiterii sale — 1921 — atunci, cu tot tembelismul care ne caracterizează, piaristii ar fi fost lichidați mult mai ușor.

Acest decret însă a trebuit să apară atunci când d. prof. univ. Onisifor Ghibu, din încredințare mai înaltă, a început să cerceteze situația juridică a așazisului ordin piarist din România. La ministerul instrucțiuni s'au trăit ceasuri de adevărată stupefacție când s'a aflat că Sfântul Scaun, prin menționatul decret, a dispus constituirea canonică a unei vice-provincii piariste în România, atârnată de provincia ungară și cu adausul — textual — că acest lucru se orânduiește numai pentru „câtă vreme treburile politice nu vor cere altfel”...

Repetăm că îndrăznețul decret n'a fost niciodată comunicat, pe cale oficială, guvernului nostru, ci conținutul lui a devenit cunoscut celor în drept numai în urma investigațiilor d-lui prof. univ. Onisifor Ghibu.

Deferiți justiției pentru inscrierea, pe cale frauduloasă, a titlului lor de proprietate asupra imobilelor peste care, legal, nu pot fi stăpâni, piar-

istii s'au speriat și au început să urgenteze obținerea personalității juridice, ca să aibe un scut după care să se retrăseze. Urgentând acest lucru, piaristii „români” n'au știut că autoritățile noastre de stat sunt deja în posesia decretului papal 3505 din 1921, și cunosc perfect de bine raporturile dintre statul maghiar și ordinul piarist din Ungaria și dela noi.

Scopuri și intențiuni neprecise

Demascați și urmăriti în toate acțiunile lor suspecte, piaristii „români” n'au mai putut să obțină personalitatea juridică atât de mult râvnită, ci doar adresa direcției cultelor, cu data de 28 August 1934, pe care a opus-o d. avocat dr. V. Ciumponeriu a firmatilor nefondate ale avocatului evreu Blum, care spunea că piaristii „români” sunt legal constituiți și au personalitate juridică.

Direcția cultelor, prin adresa de mai sus, a făcut cunoscut piaristilor că nici vorbă nu poate fi de acordarea personalității juridice, fiindcă — cităm textual finalul adresei:

»Acesta este starea de drept momentană a ordinului piarist, restabilită în baza situației de drept pe care conducerea lui a ascuns-o, în mod consecvent, timp de 15 ani, cu scopuri și intențiuni cari urmează să fie precizate în timpul cel mai scurt.

»În ce privește starea de mâine a ordinului piarist în România, ea va putea fi fixată abia după ce ministerul va fi în posesia tuturor documentelor de care are nevoie în acest scop și pe cari va căuta să și-le procure prin organele corespunzătoare de stat».

(Măine: spicuiți din consultația juridică a d lui G. Plopu, fost președinte al Inaltei Curți de Casație).

M. S. Regele la Sarmisegetuza

Duminecă, M. S. Regele și membrii guvernului au fost la Sarmisegetuza pentru a vedea săpăturile. Au luat parte o sută de mii de oameni din a căror piepturi izbucneau nesfârșite ovațiuni la adresa M. S. Regelui, a Marelui Voevod Mihai și a membrilor guvernului.

La locul săpăturilor a vorbit întâi d. Tădărescu iar M. S. Regele a ținut un impresionant discurs începând astfel:

— »O înălțătoare pornire pune stăpânire pe Mine în acest sărbătoresc moment, când trecutul poporului nostru reînvie».

Apoi M. Sa spus că săpăturile din valea Hațegului sunt o puternică dovadă că nu suntem vagabonzi pe aceste ținuturi, ci demni urmași a celor ce au trăit aci. E spre deosebită bucurie faptul că în slujba acestei munci ideale s'a pus tineretul și că studenții zidesc podul între trecut și viitor.

Viitorul e al activității constructive, a spus Suveranul și a încheiat exprimându și încăodată bucuria ce-o simte în fața pildei nobile de renaștere națională.

Viața sportivă

Venus produce un joc excelent

Gloria CFR plasată la locul al optulea. — România-CAT 3:1 (1:1)

Venus — AMEFA 4:0 (4:0)

In fața alor 4000 spectatori Venus și-a arătat din nou arta la Arad. Campionii naționali au produs un joc de clasă, în repriza I-a. În cea de a doua nu s'a marcat nici un goal, matchul devenind cam dur.

Duritatea din repriza II-a a împiedecat desfășurarea combinațiilor frumoase ale negrilor.

D. dr. Morariu a condus următoarele formații:

Venus: Burdan, — Sfera, Albu — Bărbulescu, Eisenbeisser, Actis — Manole, Volodea Colea, Petea și Stanciu.

AMEFA: Bugariu — Reinhardt, Kovacs — Lingurar. Dvorsak, Toth — Cucula, Magold, Blaskovits, Surdy și Podrusek.

Venus ia conducerea și încă din primele minute tripleta începe să demonstreze adevărata artă a fotbalului.

În minutul 5 Colea marchează primul goal, dintr-o frumoasă lovitură peste cap. (1:0).

Tripleta venusistă face furori. Apărarea AMEFA-ei neputându-i se împotrivi. În minutul 10 Stanciu aleargă pe tușe și centrează, Colea trimite fulgerător, dela 6 m. în poartă. Bugariu atinge mingea însă n'a putut-o opri din viteza cu care venea, decât plasa (2:0).

În minutul 16 Manole aleargă pe tușe și bate spre poartă mingea trece peste Bugariu și se oprește în plasă (3:0).

Volodea își arată calitățile superioare de shoteur, însă mingile trec peste și alături de bară. Abia în minutul 29 înscrie un goal imparabil, trimițând dela 25 m. (4:0).

Rezultatul primei reprize rămâne neschimbat.

La reluare matchul a pierdut din frumusețe jucându-se cam dur, fiindcă AMEFA doare un goal de onoare, pe care din fericire n'a putut să-l înscrie cu tot abuzul de duritate.

În minutul 2 Petea pasează lui Stanciu care trimite puternic, Bugariu neputând salva de cât în corner, care rămâne neutilizat.

AMEFA încearcă ceva combinații, dar apărarea negrilor, — între cari a excelat Sfera, — este la înălțime.

Rând pe rând jucătorii Venusului își arată calitățile, însă Bugariu fiind la loc nu mai pot marca nici un goal.

La fluierul d-lui arbitru care a condus foarte corect, matchul ia sfârșit.

Campionii naționali au produs un joc frumos confirmând întru toate așteptările publicului. Au jucat mereu cu pase scurte și în combinații cari au pus în uimire publicul arădan. Burdan n'a prea avut ce apăra. Sfera în prima partidă oficială jucată la Venus, și-a făcut o reintrare frumoasă, fiind cu mult superior lui Albu. Linia de mijlocăși între cari a excelat Bărbulescu s'a achitat conștiincios. Dela atac frații Vălcov au fost senzația zilei. Manole și Stanciu au fost buni.

Dela AMEFA cei mai buni oameni au fost Bugariu, Reinhardt și Cucula.

Universitatea — Gloria CFR 3:0 (1:0)

Cluj. Gloria CFR fiind obosită de călătorie și față de jocul dur al Universitarilor a cedat, arbitru nefiind stăpân

pe match. În urma acestei înfrângerii Gloria a fost clasată la locul 8. „U” având o echipă cu totul remaniată care nu credea că va învinge. Cel mai bun echiper din unsprezecele Glorist a fost Igna.

Crișana — Ripensia 2:2 (2:2)

Oradea. — Ripensia a terminat printr'un draw cu Crișana care marchează două goaluri și conduce până în minutul 38 al primei reprize când Beke micșorează handicapul, iar mai târziu Dobai aduce egalarea și câștigarea unui punct. Cei mai buni echiper ai Crișanei au fost Jámboș, Szabo, Matei și Nagy, iar dela Ripensia: Pavlovici, Bürger, Bindea și Cotormani. A arbitrat d. Rădulescu.

C.A.O. — Unirea-Tricolor 2:1 (0:0)

București. — Arbitru Theil (Sighișoara). Oborenii au cedat orădanilor la un scor minim. Au marcat Seifert, Covaci și Glanzman.

CFR — Juventus 2:1 (2:1)

București. — Ceferiștii, cari

„România” — „CAT” 3:1 (1:1)

Pe arena „Banatul” din Timișoara, în fața unui public numeros, s'a rejucat eri. — În urma deciziei consiliului federal, întrunit săptămâna trecută — al doilea match de baraj, între echipa divizionară „România”, din Cluj și campioana ligii de Vest, clubul „CAT”.

CAT, care acum o lună a dispus de România cu severul scor de 5:1, a făcut o partidă submediocră, dovadă prin aceasta că nu deține o formă constantă și că nu merită să intre în divizie. În schimb România — a cărei apărare și linie de half s'a remarcat în deosebi — a furnizat o partidă de zile mari, susclăsându-și adversarul din toate punctele de vedere.

Cu câteva zile înaintea matchului ziarele ungurești au lansat câteva apeluri către publicul timișorean, îndemnându-l să-și susție echipa, iar biroul federal și-a trimis secretarul, pe d. Octav Luchide, ca observator. Toate acestea au contribuit la creșterea unei atmosfere destul de încărcate, astfel că partida — disputată din primul până în ultimul minut — a fost urmărită cu un viu interes de către public.

Chiar din primele minute de joc CAT ia conducerea, Posak trage la poartă, Chendreau respinge și Somogy — care a urmărit balonul, marchează (1:0 pentru CAT).

Jocul decurge într'un tempo rapid pe ambele terenuri, plin de brutalități și lipsit de faze spectaculoase. Un adevărat match de campionat, în care se urmărește numai rezultatul.

Câteva ocazii favorabile sunt ratate de ambele părți, jocul neaducând nimic nou până în minutul 43, când România egalează prin Felecan II. (1:1).

Trei minute după reîncepere, Cobârzan bate la poartă, Conradt planșează dar nu poate reține balonul și Popp, care a urmărit ridică scorul. (România — CAT 2:1).

România presează mereu o-

acum câteva săptămâni au fost învinși de Juventus în ambele tururi de baraj, și au luat revanșa printr-o victorie meritată pe deplin. Au marcat Medve, Tepeneag și Zăinescu pentru Juventus.

Cupa României

Simeria: CFR — SGA 3:2 (0:0).

Sibiu: HTV — CFR 1:0 (1:0).

Sătmăr: Olimpia CFR — Craiu Iovan 4:2 (2:2).

Campionatul cat. I Arad

CAA — Juventus 3:0 (1:0).

Olimpia — Hakoah 1:1 (1:0).

Transilvania Tricolor 2:1 (1:0).

Unirea — Șoimii CFR 4:3 (2:3).

Gloria a câștigat 4 campionate naționale la haltere

Sâmbătă seara pe arena Venus din București s'au desfășurat campionatele naționale de haltere și Gloria CFR câștigând patru campionate și anume: categoria până Schutz S. categoria mijlocie: Grozda M., categoria grea dr. Pécsi.

bligând apărarea adversă la mari eforturi și în minutul 22 Cobârzan centrează, Felecan II. chostează, Conradt respinge și Popp trimite mingea în plasă, stabilind astfel rezultatul final de 3—1.

România: Chendreau — Felecan I., Vărtan — Muntean, Crizan, Mureșan — Cobârzan, Fărcășan, Popp, Felecan II, Căpușan.

CAT: Conradt — Vargen, Zarkoczy — Iania, Cohn, Fărăgo — Raab, Swinpell, Posak, Molnar, Somogy.

D. Tică Iliescu, arbitru matchului, a știut, grație arbitrajului său corect, să mulțumească atât echipele cât și spectatorii.

În urma acestui rezultat România rămâne mai departe, alături de cele mai mari echipe din țară, în divizia națională.

Lucrările pregătitoare pentru întocmirea Catalogului de Presă din România pe 1935, au început.

Toate ziarele și revistele, cari nu figurează în partea redacțională a catalogului pe 1934 și cari doresc să fie trecute în catalogul de presă pe 1935, vor binevoi să trimească cu întoarcerea poștei, datele exacte despre tariful lor, precum și câte un exemplar de probă, editorului catalogului: Agenției de Publicitate Rudolf Mosse S. A., Bul. Brătianu No. 22, București I.

Trecerea în partea redacțională a catalogului are loc în mod gratuit.

Dispozițiuni pentru taxele de magazinaj

Direcțiunea generală c. f. r. sesizată că unele stațiuni interpretează greșit dispozițiunile tarifare în privința determinării termenului liber de magazinaj al mărfurilor la sosire, a dat un ordin către toate organele sale, prin care le face cunoscut că prima zi începută se înțelege timpul când magazia este deschisă.

Conform dispozițiunilor paragrafului 170, din tariful local de mărfuri partea I, termenul liber de magazinaj, pentru mărfuri la sosire, decurge din momentul avizării și până a doua zi seara la ora închiderii magaziei.

Ca urmare a acestei dispoziții a direcțiunii serviciului comercial c. f. r. ca mărfurile avizate și neridicate până a doua zi seara la închiderea magaziei, să se pună la magazinaj începând de a treia zi dela avizare.

Astfel pentru o marfă sosită și avizată dela 1 Sept. termenul liber de magazinaj este dela 1 Sept. și până la 2 Sept. ora închiderii magaziei.

După expirarea acestui termen transportul se suprimă la magazinaj începând dela 3 Septembrie.

„Acceptarea principiilor lui Maniu e egală cu sinuciderea”

București. Acestea sunt cuvintele d-lui Mirto rostite în ședința comitetului executiv al partidului. D-sa a cerut ca d. Maniu să precizeze ce principii de conduită urmează și dacă partidul le va accepta, ceilalți au să-l urmeze, dar dacă e adevărat ce se spune prin cafele și pe stradă atunci acceptarea principiilor maniiste sunt egale cu sinuciderea partidului.

Concurs

pentru posturile dela școala de aplicație

Azi a început concursul pentru obținerea posturilor de învățători dela școala de aplicație de pe lângă școala normală de învățători din Arad.

Comisia numită de Minister este compusă din dnii profesori: Teodor Mariș, Pedagogie, președinte; Traian Mager, I. română și Vasile Farca, Științele Naturale, membrii.

S'au prezentat 9 candidați.

Concursul a început la ora 9 cu proba scrisă. La 11 Sept. a. c. se continuă cu proba orală, iar la 12 Sept. cu proba de practică pedagogică.

În legătură aceasta, sunt rugați părinții cari au copii înscriși în cl. III și IV. a școlii de aplicație să-i trimită la școală necondiționat în ziua de 12 Sept. a. c. ora 8 dimineața. Aceasta în interesul școlii noastre. Așa vom avea învățători pe ziua de 17 Sept., când încep cursurile.

În cazul, când la 12 Sept. n'am avea elevi prezenți la școala de aplicație, proba de practică pedagogică a candidaților la concurs s'ar face mai târziu, în care caz nouii învățători numai mai târziu și-ar putea ocupa posturile.

Folosiți bateriile

„Galvani”

Cinematograf CENTRAL

Programul de azi:

Domnișoara c măritată

Jenny Jugo,

Paul Hörbiger

Reprezențațiile

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi:

Repriză!

Sezon la Cairo

Renate Müller,

Willy Fritsch

Reprezențațiile

la orele 3, 5, 7.15 și 9.15 seara

CORSO

Programul de azi!

De azi reprezentațiile se încep la orele 3, 5, 7.15 și 9.15.

Harry Piel

în filmul lui cel mai grandios

Jos masca!

VINE!

Film Vienez cu muzică și humor

Romanul

prințului Habsburg

Orth Joan

Gretl Theimer, Karl Ludwig

Diehl, Paul Richter, Paul

Hörbiger

Sediul Societății Națiunilor la Viena?

După „Liberté”, sediul Ligii Națiunilor se va muta la Viena, având în vedere că guvernul elvețian e în contra acceptării Sovietelor în Ligă și că nu ar admite un consilier permanent rus al Ligii, pe teritoriul său.

Citiți și răspândiți

„E c o u l”

„INTERCONTINENTALA”

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TRANSPORTURI ȘI COMUNICAȚIE

FACE TRANSPORTURI ȘI VĂ-
MURI PE ÎNTREG GLOBUL

Demnitate românească

S'a scris destul, s'a scris poate și s'a vorbit prea mult despre răsturnarea statului lui Fabian Gabor.

Fapta a fost comisă și a fost calificată în diferite rânduri, după felul și gradul în care i-a atins pe unii și pe alții și... după vocabularul fiecăruia. Unii i-au spus „faptă de român”, alții „furt de bronz”, alții „faptă criminală”, și'n sfârșit alții „faptă lipsită de demnitate românească”.

Cu acest din urmă calificativ i-a plăcut unei părți a oficialității orașului să eticheteze procedeul dărimărilor statuii fostului prefect al orașului și introducătorii spănzurătorii pentru românii de atunci ai Aradului.

Și să fim drepti, denumirea este cea mai adecvată. Nu însă tot așa și procesul mintal care a născut această plasativă denumire.

Primărioții cari au exprimat această tare și infierătoare condamnare, nu s'au întrebat de ce fapta este lipsită de demnitate românească.

Le vom răspunde noi:

De atâta vreme de când ungurii injură România care, spre disperata lor desnaștere, a devenit „Mare”, nimeni nu s'a gândit să înlăture aceste semne de exclamare ale rușinii noastre. De atâta vreme, nimeni n'a voit să înțeleagă că ungurii Aradului se simțeau tot în Ungaria de câte ori vedeau semeția busturilor celor cari ne-ar stăia dacă ar mai fi în viață. De atâta timp campania revizionistă a Budapestei care ne ponegrește peste tot, demonstrează ura ungurilor față de noi, fapt suficient pentru a distruge tot ce i-ar putea flata în țara noastră.

Și de atâta timp bietul român trebuia să-și înăbușe revolta și să plece din parcurile românești unde nu se poate odihni de gândurile pe cari aceste statui i le deșteptau.

Da. E faptă lipsită de demnitate românească aceea de a te duce noaptea să răstorni amintirea unui pângăritor, a unui spănzurător de român, a fiului unui neam care ne-a jurat pieirea. Aci în țara aceasta pe care o blestemă ei, fapta ar fi trebuit la lumina zilei, cu alai. Și comisă nu de indivizi anonimi, ci de reprezentanți oficiali ai demnității românești.

Nu fapta lor e lipsită de demnitate ci a celor de cari a trebuit să se ascundă sub aripa întunecului pentru a răspunde cu aceea faptă, unui gând chinător.

Și cine sunt aceștia, cine cere demnitate națională?

Cei a căror conștiință s'a dărimat sub povara atâtor porcării lipsite de orice pudoare națională? Cei cari, dacă ajung în fotoliile

de unde ar trebui ca naționalismul lor să tună și să fulgere, se pun în slujba lingușitorilor cu gândul înveninat?

Cei cari, la auzul numelui lui Kauffmann ar trebui să intre'n pământ de rușine?

Cei cari erau gata să propună ca nu numai în orașul lor ci în întreaga țară, să se facă funerarii naționale lui Barabas Bela?

Și'n sfârșit, cei pe cari Czettel și Parecz îi duc de nas după bunul lor plac, atunci când e bine știut că aceștia votează cu comunistii în caz de „bloc național”?

Aceștia cer „demnitate românească”? Și dela cine? Dela cei cari le pot fi profesori.

Dela cei cari au răsturnat bustul lui Fabian Gabor tocmai pentru trezirea demnității românești a celor cari nu știu s'o gireze, deși ei ar fi cei mai indicați să promoveze naționalismul intransigent ca răspuns la irendismul unguresc.

Marti se va vorbi iar, la primărie, despre statuia răsturnată.

Hotărîrea e așteptată, de toți românii din Arad, cu nerăbdare și... curiozitate. Da. O curiozitate legitimă, dar rușinoasă.

Pentru ce? Ar fi permis oare să ne indoim o clipă de sentimentele românești ale comisiei interimare a unui oraș românesc? Ar fi permis să nu fim siguri că se va hotărî ca toate statuile să fie luate de sub cotidiană privire a cetățenilor?

Nu? Ei bine, să vedem!...

D. C.

Demisia prefectului poliției din Capitală

București. — În cercurile bucureștene a produs enormă senzație faptul, că Vineri la ora 4 d. colonel Găvrilă Marinescu, prefectul poliției capitalei, a comunicat amicilor săi că și-a înaintat demisia. Guvernul n'a dat publicității încă demisia prefectului poliției capitalei, deoarece se află într-o situație foarte dificilă, ne găsind încă persoana care ar putea fi numită în locul d-lui Gavrilă Marinescu.

Cu toate acestea, Vineri seara demisia prefectului poliției capitalei a fost trimisă la „Mon. Oficial”, pentru a fi publicată, împreună cu Decretul prin care d. Olărașu inspector de siguranță, este însărcinat cu girarea postului de prefect de poliție al capitalei, până la numirea unui titular.

Rugăm pe toți abonații în rezistență, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

Invățători și elevi români,
Cumpărați cărțile și rechizitele școlare la

LIBRĂRIA

„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
BULEV. REGELE FERDINAND I.

CARE ESTE CEA MAI BINE ASORTATĂ LIBRĂRIE ROMÂNEASCĂ DIN TIMIȘOARA
SE ACORDĂ RABATURI MARI

SPRIJINIȚI COMERTUL ROMÂNESC, DAȚI AVÂNT CULTURII ROMÂNEȘTI!
— PREȚURI EXTREM DE AVANTAJOASE!!! —

In chestiunea Stewart

Chestiunea sentinței în procesul Stewart, dată de Tribunalul Arbitrar va fi adusă de opoziție în discuțiunea parlamentului.

În jurul acestei sentințe circulă fel de fel de șvonuri. Astfel se spune că s'au dat de casa Stewart onorarii scanda-loase unor oameni politici.

Fie că va vrea fie că nu, guvernul va fi silit să cerceteze această chestiune.

Cea mai scandalosă latură a acestei penibile afaceri o constituie participarea guvernatorului Băncii Naționale la darea sentinței.

Dacă unui avocat al statului îi este interzis să pledeze în orice proces contra statului, cu atât mai mult unui guvernator al Băncii de emisiune era îngăduit să dea o sentință împotriva lui.

După știrile pe cari le avem situațiunea guvernatorului Băncii Naționale va fi clarificată în viitoarea audiență ce d. Gh. Tătărescu o va avea la Rege.

Un mare vapor american în flăcări

New-York. Vaporul american „Moorocastle” a fost lovit de trăsnet în largul mării la opt mile de New-Jersey. Un vânt puternic a favorizat incendiul.

Pe vapor se aflau cinci sute de persoane dintre cari au fost, până acum, salvate 100 de supraviețuitori. Ei erau, la sosirea în port, atât de epuizați încât nici n'au putut face o relatare limpede a dezastrului.

Multe cadavre au fost aruncate pe fârm de valuri, iar numeroși răniți au fost internați în spitale.

Din cauza unei crize de inimă, căpitanul vaporului a murit. Incendiul nu s'a putut stăvili așa încât întregul vapor a ars.

După cele mai proaspete știri, numărul morților se ridică la 373, dintre cari 171 au ars iar 202 s'au înecat în valuri.

Catastrofa a făcut o foarte tristă impresie în lumea întreagă.

Adunarea medicilor funcționari din Transilvania

Duminecă 9 Septembrie, orele 11 a. m. s'a ținut în sala festivă a primăriei din Arad, o constătuire a medicilor funcționari din Transilvania; Au luat parte un foarte mare număr de medici funcționari. Din multe localități au sosit numeroase scrisori și telegrame de adeziune.

Punctul principal al dezbaterilor îl formează Decretul-lege al cumulului, care, după cum am arătat și noi în mai multe rânduri, dacă se va aplica față de medicii funcționari, aceștia ajung într-o situație foarte critică.

Adunarea a fost prezidată de către d. Dr. Cosma, medic primar de județ din Arad, care în cuvântul de deschidere, arată motivele cari au determinat pe medicii funcționari să a large din toate părțile la Arad.

Scopul acestei adunări — spune d-sa — este de a arăta celor în drept că medicul funcționar, fiind plătit mai slab ca ori care altă categorie de funcționari de stat, a fost silit să aibă mai multe slujbe, pentru a putea face față nevoilor zilnice.

Chiar așa — cumulând — medicul funcționar Român, n'a ajuns, în cele mai multe cazuri, la un salariu mai mare de 9—10.000 lei lunar. Dacă și acest cumul se interzice, vom avea posturi de medici plătiți numai cu 800 lei pe lună.

Arată și salariile pe cari le au alte categorii de funcționari, făcând o paralelă. „Nici o altă categorie de funcționari nu trebuie să urmeze 6 ani la universitate, ani de practică, specializare, concursuri... întreaga viață medicul trece din examen în examen”. Arată că medicul funcționar, numai silit acceptă să fie cumular, fiindcă munca excesivă ce trebuie s'o depună atunci când are mai multe slujbe, îl distruge înainte de vreme! „Să fie și medicul plătit în raport cu pregătirea și munca ce-o depune, s'atunci nimeni nu mai dorește să cumuleze! Pentru ajungerea acestei ținte, crede necesară strângerea rândurilor într-o asociație a tuturor medicilor funcționari.

După cuvântarea d-lui președinte al adunării, se 'nceing discuții animate.

Dr. Vidican—Cluj: critică legea cumulului, întrebându-se dacă este cumul când cineva

are un post la spital cu 2000 lei și altul la Asigurare cu 4000 lei, fiind medic de 10—15 ani.

Crede că „Asociația” generală a Medicilor”, n'a apărut cu destulă tărie interesele medicilor funcționari și pentru aceea află și d-sa necesară o „Asociație Oficială a acestora. Se pune chestiunea dacă această „Asociație” trebuie înființată pe regiuni sau pe țara întreagă?

D-nii d-ri Radu și Pleșea-Arad: susțin că numai o asociație pe întreaga țară e'n stare să apere interesele medicilor funcționari.

Aceste interese sunt comune pe ambele părți ale Carpaților!

Mai vorbesc d-nii d-ri: Jula—Hunedoara, Giurgiu—Satu Mare, Alămoreanu—Curtici, Boldor, Olariu etc. Se alege un „comitet de inițiativă” care să ia contact cu medicii funcționari din toată țara, urmând să se elaboreze proiectul de statute și să se înceapă activitatea Asociației. Se hotărăște trimiterea unei delegații la București pentru a cere guvernului ca legea cumulului să fie modificată.

Dnii dr. Radu-Arad: citește o moțiune foarte bine redactată, cuprinzând cele cerute în constătuirea de azi. În această moțiune se spune că: Medicii nu doresc să aibă mai multe slujbe, dar cer să fie plătiți potrivit pregătirii și situației lor. Iar până la aranjarea unei salarizări echitabile să li se permită cumulul. Motivarea este aprobată în unanimitate.

Se expediază apoi o telegramă de omagiu Majestății Sale Regelui.

Adunarea ia sfârșit la orele 14 și jumătate după ce exprimă sincere mulțumiri presei care le-a apărut cauza cu atâta căldură.

Credem că doleanțele medicilor funcționari sunt pe deplin justificate și avem speranța că guvernul nu va întârzia să le satisfacă.

Trebuie să se țină seama de faptul că medicul funcționar român și în special cei ce trăiesc în mijlocul elementelor minoritare — cu toate greutățile prin cari trec — formează un factor activ în viața de toate zilele și joacă un rol important în propășirea românismului din ținuturile alipite.

Rep.

MARELE CIRC „KRATEYL”

Instalat în piața de fân din Timișoara-Fabrică

Dă în fiecare seară la orele 9 mari reprezentații de gală

Cu un program nemaivăzut la Timișoara

Sărbătorile și Dumineca două reprezentații.

PREȚURI POPULARE

Programul pe Septembrie al Barului-cabaret „M A D A R”:

Rin-Tin-Tin și Pimpî

Cântul - minune, cu renume mondial,
cari cîntec, socotesc și au auz muzical.
— Nu în film, ci în carne și în oase. —

În program se produc: LAURA BERTINI, MANCI LAFAYETTE, FORTUNATA MARSELA, SISTERS BARRISON, RITTA RYLL, RIKTA PENNY, KELETI BABA SARY & BABY

Insinuări iredentiste ungurești

Cazul băncii „Cassa agricolă de păstrare Arad-Cenădăna“

Printr-o serie de articole, publicate în coloanele acestui ziar, am denunțat opiniei publice campania de defaimare, contra statului român, pe care partidul maghiar o deslănțuie mai zilele trecute. Susținea acest partid și presa lui, că „legea conversiunii și dublul tratament din partea statului“ ar fi ruinat băncile ungurești.

În fața acestei acuzațiuni am examinat situația băncii ungurești „Cassa agricolă de păstrare Arad-Cenădăna“, care singură, dintre băncile ungurești din Arad se găsește în insolabilitate. Și am dovedit, că această bancă își închisese ghișeurile mult înainte de votarea legii conversiunii, și că deci nu această lege, ci incuria nemeșilor administratori i-a adus pe deponenți în starea de a-și vedea irosite economiile, încredințate numitei bănci.

Abuzând de dispozițiunile legii conversiunii, nemeșeasca bancă (?) s'a pus să confişte depunerile, spre a sporii averea acționarilor. Căci deponenților vrea să le restituie 40 la sută din depuneri cu „lăraita“ și în termen de 10 ani, fără nici o dobândă începând dela anul 1932, deși activul băncii, după propria constatare și declarație a consiliului de administrație, acoperă aproape de două ori datoriile ei față de deponenți.

Vânătoare, calomniile și amenințări, față de deponenți

Deși banca, după lege ca și după uzanțele comerciale, avea datoria să dea seamă creditorilor ei de gestiunea sa, s'a ferit mereu de acest lucru. Este unica dintre băncile, cu situații asemănătoare, care nu i-a convocat pe deponenți într-o adunare, să le arate registrele și de comun acord cu ei să stabilească un aranjament de plată a depunerilor.

Chiar mai ieri banca „Arad-Cenădăna“ din localitate, deasemenea în criză, ținu o adunare a creditorilor sub președinția d-lui dr. Mihai Mărcuș banca oferi deponenților 50 la sută din depuneri, pe cari să le plătească în termen de 5 ani. Și cum deponenții s'au cam „codit“ să accepte oferta, consiliul de administrație le-a pus la dispoziție registrele și controlul băncii. O comisiune, compusă din 5 deponenți va examina situația și va referi deponenților într-o adunare ulterioară și atunci, în cunoștință de cauză acel deponenți se vor pronunța asupra ofertei băncii.

Banca nemeșească însă (Cassa agr. de păstr. Arad-Cenădăna) nici nu vrea să audă de atare procedee. Și atunci nu e de mirare, că în public circula diferite zvonuri alarmante în jurul gestiunii acestei bănci; că de ex. unii dintre conducătorii băncii și-ar fi primit depunerile sută n sută încă de acum doi ani și alții le-ar fi transformat în moșii și case în Ungaria.

Cassa agricolă de „păstrare“ (?) Arad-Cenădăna convine și ca să facă un aranjament cu creditorii ei, dar... între patru ochi. Se trimite acasă oferte scrise (după gustul ei) cu 40%, plătit în 10 ani și prin mici publicații în ziarele ungurești, îi chiamă în birourile ei, individual, „urgent și în interesul lor propriu“ (?), referindu-se la art. 52 din legea conversiunii. Și fiindcă vânătoarea

individuală, cu aceste scandaloase oferte, n'a prea reușit, prin ziarul „Erdélyi Hírlap“ din 26 Aug. c. se mai adaugă o momeală: că peste cele 40%, banca ar mai da deponenților alte 20%, în acțiuni de-ale ei. Și ca să-i convingă, motivează în modul următor: „acum termenul prevăzut în lege, pentru subscrierea aranjamentului fiind foarte scurt, face bine, și în interesul său propriu, fiecare deponenț, dacă semnează convenția fără întârziere și nu se expune posibilității unei alte proceduri nesigure, care poate face să-și piardă întreaga depunere“.

Acum, în urmă, suntem informați, că funcționarii băncii îi caută pe deponenți acasă, ca să le fure semnături pe ofertele scandaloase ale băncii. Și în acest scop, pe lângă că injură statul român și legile lui, se mai servesc și de minciuna, că dacă nu semnează, banca va trebui să lichideze și lichidatorii vor fi români, cari vor „mânca toate fondurile băncii“.

Iată deci, nemeșii nu se mulțumesc să injure și să defaimeze statul, dar îi mai calomniază pe români în bloc.

De aceea noi nu vom înceta compania începută contra mentalității iredentiste dela conducerea acelei bănci, până când nu-și va arăta registrele și până când nu se va conforma regulilor, pe cari le urmează și celelalte bănci, cari se găsesc în situații analoage.

Presa maghiară complice la mașinațiunile de spoliere a deponenților

Presa maghiară, care știe să fie limbută în orice mici cazuri diverse și se afișează ca apostol ocrotitor al „oamenilor năpăstoriți“, contra atotputernicilor, în cazul prezent este absentă dela datorie, sau se face chiar complice la tentativele de spoliere ale numitei bănci. Numai ziarul „Reggel“ a publicat un timid și rugător articolas al unui deponenț, în favorul deposedaților. În prezent, parcă și lui „Reggel“ i-s'a astupat gura.

Ce spune legea conversiunii?

Înainte de toate legea conversiunii nu obligă pe instituțiile de credit să accepte conversiunea creanțelor lor. Ele pot umări plata integrală până la capacitatea de plată a debitorilor.

Deci nu este adevărat, ceiace în public și între patru ochi afirmă agenții băncii „Cassa agr. de păstrare Arad-Cenădăna“, că această bancă le-a confiscat drepturile ei. Legea dă numai un moratoriu de 10 ani debitorilor neacceptați de bancă, la conversiune. Dacă deci băncii din chestiune nu i-a convenit conversiunea, n'avea decât să o refuze.

Și nici acela nu este adevărat, că art. 25 ar prevedea un aranjament cu creditorii, prin bună învoială, altfel urmând procedura de lichidare a băncii. Acest articol în cl. II probabil pentru a înlătura orice umbră de bănuială contra băncii — îi dă acesteia posibilitatea de a-și aranja situația în văzul tuturor, printr-o comisiune ordonată de președin-

tele Tribunalului, care comisiune se compune dintr'un delegat Băncii Naționale, ca președinte, un delegat al consiliului de administrație al respectivei băncii și un reprezentant al creditorilor, tras la sorti de primul președinte al Tribunalului depe lista creditorilor, prezentată de bancă. Această comisiune hotărăște — asupra capacității reală de plată a băncii, stabilește cota de plată a depunerilor și dobânda.

Pentru a înlătura orice suspiciuni și a-i liniști și pe deponenți, chiar dela început „Cassa agr. de păstr. Arad-Cenădăna“ trebuie să-și însușească această procedură, dacă cumva nu avea alte intenții dăunătoare contra lor.

Cât trebuie să plătească banca din depuneri?

O spune art. 54. Trebuie să plătească până la limitele activului său integ. Adecă depunerile nu pot fi reduse, decât cu procentul dintre pierderile suferite de bancă prin reducerile derivând din legea conversiunii și activul băncii.

Toate acestea le stabilește Comisiunea amintită mai sus. Plata cotei stabilite trebuie făcută în termen de 5 (cinci) ani dela data hotărârii.

Și numai, dacă nici aceste condițiuni minimale nu ar putea fi îndeplinite de bancă, comisiunea va aviza pentru lichidarea băncii. Lichidarea însă nu o face o anumită persoană (sau cum spun agenții băncii „unii domni români“), ci o altă instituție de credit, delegată de Tribunal după dispozițiunile legii comerciale din Vechiul Regat, — (vezi art. 55).

Cât ar primi deponenții băncii în chestiune?

Față de situația arătată prin bilanțul ei depe a. 1933 „Cassa agr. de păstrare Arad-Cenădăna“, în ipoteza, că prin legea conversiunii creanțele ei s'ar reduce cu 40%, ea ar trebui să plătească deponenților ei toate depunerile, integral, în termen de cinci ani și cu o dobândă de cel puțin 3%.

În cazul cel mai rău însă, dacă anume toate creanțele băncii ar suferi o reducere, prin conversiune, de 50% (și aceasta este reducerea maximă admisă de lege) depunerile s'ar reduce cu numai 0 97%.

Știind toate acestea acum, ne putem da seama, de ce banca nemeșilor evită a se supune procedurii legale și să stea de vorbă cu adunarea creditorilor.

Ea vroește să confişte depunerile, spre a sporii patrimoniul acționarilor.

În numărul viitor vom dovedi cu cifre, că banca „Cassa agricolă de păstrare Arad-Cenădăna“ poate plăti depunerile sută n sută. Și vom destăinui și alte lucruri, pentru cari își ascunde registrele dinaintea creditorilor ei.

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

In urma declarațiilor d-lui Dinu Brătianu

— Semnificația celor spuse de d. Cipăianu. — Este acord între șeful partidului și șeful guvernului? —

„Ecoul“ a fost prima gazetă din oraș și din țară, ca încă Sâmbătă după masă a redat în întregime întrunirea liberală de Sâmbătă. Tot nouă ni se cuvine, prin urmare, datoria de a face primele comentarii pe marginea celor spuse la acea întrunire.

Tineri și bătrâni

În cursul vorbirilor un orator, a atins, tangențial, și problema tineretului, natural a tineretului din partidul liberal — trecut de 50 de ani. Și s'a spus acolo, că bătrânii nu sunt contra guvernării tinerilor, — aviz d-lui prim-ministru Tătărescu, — dar ei trebuie să țină seamă de imensul bagaj de experiență al bătrânilor.

Ce va să zică acestea? Că șeful guvernului, care este tînăr, nu prea are o atitudine care convine conducerii partidului, care este formată din bătrâni.

Este un semn, al deplinei unități de vederi, care dominează legăturile dintre șeful guvernului și șeful partidului.

precizările d-lui Cipăianu

Faptul de mai sus se vede mai bine din declarațiile d-lui Cipăianu:

„Inspekțiile — ale d-lui Dinu Brătianu, N. R. — făcute la Alba, Turda și în celelalte centre ardelenne, au fost atâtea prilejuri de frumoase manifestări ale cadrelor noastre.“

Ce prime de export se vor acorda

Comisia pentru înființarea primei la exportul cerealelor și-a terminat lucrările.

S'a hotărât, definitiv, acordarea primei la exportul de orz și porumb.

Prin jurnalul întocmit se prevede: acordarea primei de zece la sută.

Prima va fi acordată după prezentarea:

- a) documentelor de export;
- b) declarațiilor vamale;
- c) scrisorii Băncii Naționale prin care se dovedește vîrsarea devizelor și
- d) a formularului C. al Băncii Naționale.

Prima se acordă numai la exportul făcut în țările cu cari nu avem regim de compensa-

ție sau convenții de clearing particular.

Prima va fi socotită, atât la orz cât și la porumb, după valoarea de vizelor vîrsate la Banca Națională.

Ținând seama de cotațiunea actuală a cerealelor, exportatorii cari vor prezenta toate devizele obținute primului nostru institut de emisiune, vor căpăta următoarea primă:

la porumb, două mii opusute lei de vagon;

la orz, trei mii lei de vagon. Primele vor fi acordate la toate operațiile de export ce vor fi făcute dela 1 Octombrie.

Austria, Cehoslovacia, Germania și Polonia nu intră în regimul primelor de export.

Un tunel ascuns care duce în Cehoslovacia sau la Arad

— După cum scrie confratele „Granița“ din Satu-Mare —

După cum scrie confratele „Granița“ din Sătmar, se spune că un locuitor din Sătmar știe despre existența unui tunel care trece pe sub oraș, în Cehoslovacia.

El pretinde suma de 200.000 lei Ministerului Ap. Naționale, pentru a arăta locul pe unde se intră în tunel.

Ministerul Ap. Naționale a dat ordin Garnizoanei Sătmar ca să facă cercetări.

Nu se cunoaște existența unui tunel ce ar trece din România în Cehoslovacia,

există însă un tunel care trece pe sub Someș, având o deschizătură în acest oraș și continuă mai departe, făcând o curbă la cetatea din Arad, trece pe sub orașul Carei, la Tășnad, județul Sălaj, unde sub biserica reformată mai are o deschizătură.

Se presupune și sunt indicii că, ar fi în legătură cu fortăreața din Arad.

Cercetarea în această chestiune va începe în săptămâna aceasta.